

ĐẠI HỌC THÁI NGUYÊN
TRƯỜNG ĐẠI HỌC KINH TẾ VÀ QUẢN TRỊ KINH DOANH

NGUYỄN KHẮC MIỄN

PHÁT TRIỂN BẢO HIỂM XÃ HỘI TỰ NGUYỆN
TRÊN ĐỊA BÀN THỊ XÃ PHỔ YÊN,
TỈNH THÁI NGUYÊN

LUẬN VĂN THẠC SĨ THEO ĐỊNH HƯỚNG ỨNG DỤNG

NGÀNH: QUẢN LÝ KINH TẾ

THÁI NGUYÊN - 2020

ĐẠI HỌC THÁI NGUYÊN
TRƯỜNG ĐẠI HỌC KINH TẾ VÀ QUẢN TRỊ KINH DOANH

NGUYỄN KHẮC MIỄN

PHÁT TRIỂN BẢO HIỂM XÃ HỘI TỰ NGUYỆN
TRÊN ĐỊA BÀN THỊ XÃ PHỔ YÊN,
TỈNH THÁI NGUYÊN

NGÀNH: QUẢN LÝ KINH TẾ

Mã số: 8.34.04.10

LUẬN VĂN THẠC SĨ THEO ĐỊNH HƯỚNG ỨNG DỤNG

Người hướng dẫn khoa học: TS. ĐINH HỒNG LINH

THÁI NGUYÊN - 2020

LỜI CAM ĐOAN

Tôi xin cam đoan rằng Luận văn thạc sĩ theo định hướng ứng dụng “Phát triển bảo hiểm xã hội tự nguyện trên địa bàn thị xã Phổ Yên, tỉnh Thái Nguyên” là quá trình nghiên cứu nghiêm túc của tôi dưới sự giúp đỡ tận tình của giảng viên hướng dẫn là TS. Đinh Hồng Linh. Số liệu và kết quả nghiên cứu là trung thực và chưa từng được sử dụng trong bất cứ luận văn, luận án nào.

Tôi xin cam đoan rằng các thông tin trích dẫn trong luận văn đều được chỉ rõ nguồn gốc.

Thái Nguyên, tháng 5 năm 2020

Tác giả

Nguyễn Khắc Miên

LỜI CẢM ƠN

Để hoàn thành luận văn này, trước tiên tôi xin chân thành cảm ơn Ban Giám hiệu Trường Đại học Kinh tế và Quản trị Kinh doanh - Đại học Thái Nguyên, Bộ phận quản lý đào tạo Sau Đại học, các thầy cô giáo trường Đại học KT & QTKD - Đại học Thái Nguyên những người đã trang bị cho tôi những kiến thức cơ bản và những định hướng đúng đắn trong học tập và tu dưỡng đạo đức, tạo tiền đề tốt để tôi học tập và nghiên cứu.

Đặc biệt, tôi xin gửi lời cảm ơn sâu sắc tới thầy TS. Đinh Hồng Linh - Người đã dành nhiều thời gian và tâm huyết, tận tình hướng dẫn tôi trong suốt quá trình nghiên cứu và thực hiện đề tài.

Tôi xin chân thành cảm ơn các bộ phận thuộc cơ quan BHXH thị xã Phổ Yên đã cung cấp những thông tin cần thiết và giúp đỡ tôi trong quá trình nghiên cứu và thực hiện đề tài.

Cuối cùng, tôi xin chân thành cảm ơn gia đình, người thân và bạn bè đã quan tâm giúp đỡ, động viên và tạo điều kiện cho tôi trong học tập, tiến hành nghiên cứu và hoàn thành đề tài này.

Xin chân thành cảm ơn!

Thái Nguyên, tháng 5 năm 2020

Học viên thực hiện

Nguyễn Khắc Miến

MỤC LỤC

LỜI CAM ĐOAN	i
LỜI CẢM ƠN	ii
MỤC LỤC	iii
DANH MỤC CÁC TỪ VIẾT TẮT	vi
DANH MỤC CÁC BẢNG, SƠ ĐỒ, BIỂU ĐỒ	vii
MỞ ĐẦU	1
1. Tính cấp thiết của đề tài.....	1
2. Mục tiêu nghiên cứu.....	2
3. Đối tượng và phạm vi nghiên cứu.....	2
4. Đóng góp mới của luận văn.....	2
5. Kết cấu của luận văn.....	3
Chương 1 CƠ SỞ LÝ LUẬN VÀ THỰC TIỄN VỀ BHXH VÀ BHXH TỰ NGUYỆN	4
1.1. Cơ sở lý luận về BHXH và BHXH tự nguyện.....	4
1.1.1. Một số khái niệm.....	4
1.1.2. Bảo hiểm xã hội.....	4
1.1.3. Bảo hiểm xã hội tự nguyện.....	9
1.1.4. Phát triển bảo hiểm xã hội tự nguyện.....	12
1.1.5. Các nhân tố ảnh hưởng đến việc phát triển BHXH tự nguyện.....	14
1.2. Cơ sở thực tiễn về phát triển BHXH tự nguyện.....	16
1.2.1. Phát triển BHXH tự nguyện tại Vĩnh Phúc.....	16
1.2.2. Phát triển BHXH tự nguyện tại Bắc Ninh.....	17
1.2.3. Phát triển BHXH tự nguyện tại Hải Dương.....	19
1.2.4. Bài học kinh nghiệm.....	20
Chương 2 PHƯƠNG PHÁP NGHIÊN CỨU	22
2.1. Câu hỏi nghiên cứu.....	22
2.2. Các phương pháp nghiên cứu.....	22
2.2.1. Cách thức tiếp cận.....	22
2.2.2. Phương pháp nghiên cứu.....	23

2.2.3. Các chỉ tiêu đánh giá	25
Chương 3 THỰC TRẠNG VỀ VIỆC THỰC HIỆN BẢO HIỂM XÃ HỘI TỰ NGUYỆN TRÊN ĐỊA BÀN THỊ XÃ PHỔ YÊN, TỈNH THÁI NGUYÊN...	27
3.1. Khái quát chung về BHXH thị xã Phổ Yên.....	27
3.1.1. Vị trí, chức năng của BHXH thị xã Phổ Yên.....	27
3.1.2. Nhiệm vụ, quyền hạn của Bảo hiểm xã hội thị xã Phổ Yên	27
3.1.3. Cơ cấu tổ chức BHXH thị xã Phổ Yên.....	29
3.2. Thực trạng về phát triển BHXH tự nguyện trên địa bàn thị xã Phổ Yên	30
3.2.1. Phát triển các loại hình BHXH trên địa bàn thị xã Phổ Yên.....	30
3.2.2. Số lượng tham gia bảo hiểm xã hội TN trên địa bàn thị xã Phổ Yên theo ngành nghề	32
3.2.3. Số lượng người tham gia BHXH tự nguyện trên địa bàn thị xã Phổ Yên theo nhóm tuổi.....	33
3.2.4. Số lượng người tham gia BHXH tự nguyện trên địa bàn thị xã Phổ Yên theo mức thu nhập.....	35
3.2.5. Thực trạng về việc phát triển số năm tham gia đóng BHXHTN trên địa bàn thị xã Phổ Yên.....	36
3.2.6. Thực trạng phát triển phương thức đóng BHXHTN trên địa bàn thị xã Phổ Yên	37
3.2.7. Thực trạng về hoạt động thu BHXHTN trên địa bàn thị xã Phổ Yên.....	39
3.2.8. Thực trạng về hoạt động chi trả BHXHTN trên địa bàn thị xã Phổ Yên.....	40
3.2.9. Thực trạng hoạt động tuyên truyền chính sách BHXHTN trên địa bàn thị xã Phổ Yên	41
3.3. Các nhân tố ảnh hưởng tới việc phát triển BHXH tự nguyện trên địa bàn thị xã Phổ Yên	43
3.3.1. Các nhân tố từ phía bản thân người lao động	43
3.3.2. Ảnh hưởng các yếu tố bên ngoài thuộc đơn vị quản lý BHXHTN.....	59
3.4. Những thuận lợi và khó khăn thu hút người dân trong độ tuổi lao động tham gia BHXHTN trên địa bàn thị xã Phổ Yên.....	65
3.4.1. Thuận lợi	65

3.4.2. Khó khăn	67
Chương 4 MỘT SỐ GIẢI PHÁP NHẪM PHÁT TRIỂN BẢO HIỂM XÃ HỘI TỰ NGUYỆN TRÊN ĐỊA BÀN THỊ XÃ PHỔ YÊN, TỈNH THÁI NGUYÊN	69
4.1. Quan điểm và định hướng nhằm phát triển BHXH tự nguyện	69
4.1.1. Quan điểm về việc phát triển BHXH tự nguyện	69
4.1.2. Định hướng phát triển bảo hiểm xã hội tự nguyện đối với người trong độ tuổi lao động tại thị xã Phổ Yên	70
4.2. Một số giải pháp nhằm phát triển BHXH tự nguyện trên địa bàn thị xã Phổ Yên, tỉnh Thái Nguyên.....	70
4.2.1. Nâng cao nhận thức của người lao động tham gia chính sách bảo hiểm xã hội tự nguyện.....	70
4.2.2. Giải pháp đào tạo, bồi dưỡng cán bộ phụ trách, tổ chức dịch vụ bảo hiểm xã hội tự nguyện.....	71
4.2.3. Tổ chức dịch vụ bảo hiểm xã hội tự nguyện.....	72
4.2.4. Giải pháp đẩy mạnh ứng dụng công nghệ thông tin trong thực hiện bảo hiểm xã hội tự nguyện	72
4.2.5. Giải pháp tăng cường công tác tuyên truyền phổ biến chính sách bảo hiểm xã hội tự nguyện.....	73
4.2.6. Giải pháp tăng cường công tác quản lý nguồn vốn quỹ bảo hiểm xã hội tự nguyện	78
4.2.7. Giải pháp phát triển kinh tế - xã hội, ổn định an sinh xã hội thị xã Phổ Yên .	79
KẾT LUẬN VÀ KHUYẾN NGHỊ.....	81
TÀI LIỆU THAM KHẢO	84
PHIẾU KHẢO SÁT CÁC YẾU TỐ ẢNH HƯỞNG ĐẾN Ý ĐỊNH THAM GIA BẢO HIỂM XÃ HỘI TỰ NGUYỆN.....	86

DANH MỤC CÁC TỪ VIẾT TẮT

BHXH	Bảo hiểm xã hội
LĐ-TB&XH	Lao động - Thương binh & Xã hội
BHXHTN	Bảo hiểm xã hội tự nguyện
NLĐ	Người lao động
BHXH BB	Bảo hiểm xã hội bắt buộc
ASXH	An sinh xã hội
XHCN	Xã hội chủ nghĩa
BH	Bảo hiểm
LĐTBXH	Lao động Thương binh Xã hội
UBND	Ủy ban nhân dân
LĐ	Lao động
THPT	Trung học phổ thông
THCS	Trung học cơ sở
KHKT	Khoa học kỹ thuật
CNH	Công nghiệp hóa
BHYT	Bảo hiểm y tế
CNTT	Công nghệ thông tin
SDLĐ	Sử dụng lao động
PT BQ	Phát triển bình quân
CN-XD	Công nghiệp - xây dựng
TNLĐ-BNN	Tai nạn lao động – bệnh nghề nghiệp

DANH MỤC CÁC BẢNG, SƠ ĐỒ, BIỂU ĐỒ

Bảng

Bảng 3.1: Số người tham gia bảo hiểm xã hội tự nguyện trong tổng số người tham gia Bảo hiểm xã hội.....	31
Bảng 3.2. Số lượng và tỷ lệ người tham gia BHXH tự nguyện phân theo ngành nghề	32
Bảng 3.3: Số lượng lao động tham gia bảo hiểm xã hội tự nguyện theo độ tuổi	33
Bảng 3.4: Số lượng người tham gia BHXHTN theo mức thu nhập của đối tượng tham gia năm 2019	35
Bảng 3.5: Phát triển về số năm tham gia đóng bảo hiểm xã hội tự nguyện.....	36
Bảng 3.6: Phát triển về phương thức đóng bảo hiểm xã hội tự nguyện.....	38
Bảng 3.7: Thực trạng về hoạt động thu BHXH trên địa bàn thị xã Phổ Yên.....	40
Bảng 3.8: Thực trạng về hoạt động chi trả BHXHTN trên địa bàn thị xã Phổ Yên	40
Bảng 3.9. Các hoạt động tuyên truyền của bảo hiểm xã hội Thị xã Phổ Yên trong năm 2019	42
Bảng 3.10: Kết quả phân tích nhân khẩu học về người trong độ tuổi lao động được điều tra tại Phổ Yên.....	44
Bảng 3.11: So sánh thu nhập bình quân giữa nhóm người có ý định tham gia BHXH và người chưa có ý định tham gia BHXH	47
Bảng 3.12: So sánh trình độ học vấn giữa nhóm người có ý định tham gia BHXH và người chưa có ý định tham gia BHXH	49
Bảng 3.13: Ảnh hưởng của ngành nghề tới ý định tham gia BHXHTN.....	50
Bảng 3.14: Tổng hợp ý kiến của người dân về sự hiểu biết về BHXHTN	52
Bảng 3.15: Tổng hợp ý kiến của người dân về thái độ của bản thân đối với BHXHTN.....	54
Bảng 3.16: Tổng hợp ý kiến của người dân về trách nhiệm với gia đình khi tham gia BHXHTN.....	56
Bảng 3.17: Tổng hợp ý kiến của người dân về tính an sinh xã hội đối với BHXHTN.....	58
Bảng 3.18: Ý kiến của người dân về chính sách BHXHTN.....	60

Bảng 3.19: Tổng hợp ý kiến của người dân công tác truyền thông của đối với hoạt động BHXHTN	61
Bảng 3.20: Tổng hợp ý kiến của người dân về thủ tục khi tham gia BHXHTN .	64

Sơ đồ

Sơ đồ 3.1: Cơ cấu tổ chức của BHXH thị xã Phổ Yên	29
---	----

Biểu đồ

Biểu đồ 1: Ý kiến của người lao động về các phương thức truyền thông.....	63
---	----